

Sobota

Uredništvo in upravništvo Kranj, Bleiweisova 7 — Čekovni račun št. 17.497 — Rokopisi se ne vračajo
Izhaja vsako soboto — Naročnina mesečno Din 4.—, četrtletno Din 12.—, polletno Din 23.—, celoletno Din 45.— — Inserati po tarifi

Leto II.

Kranj, 9. aprila 1938

Štev. 15./A

Pošteni kmetijski unitarizem

Glasilu Ivana Puclja, širom po vsej jugoslovanski domovini dobro znanega senatorja iz dravske banovine, je zaključilo svoj uvodnik „Svetovna kriza in mi“ s ponosnim vzkliko: „To je naš kmetijski unitarizem, ki je pošten in iskren, vsi pa moramo odkloniti blago na — obroke, ki nam ga mnogi ponujajo.“ („Kmetijski list“, 23. marca 1938).

Kdor pa pozna naš list in naše uvodnike, temu se ob povdarjanju „poštenosti in iskrenosti“ v „Kmetijskem listu“ rode nekam čudne in tesne misli. Kajli primerjava uvodnika, ki nosi doneči naslov „Svetovna kriza in mi“, z našim uvodnikom „Nenapovedane vojne in meje na posodo“ („Sobota“, 19. marca 1938) razkriva svojevrstne moralne vrednosti tistih pisateljev, ki pišejo za list kmetijskih unitaristov. Čeprav se jugoslovanski kmetijski unitaristi silno boje, da ne bi „kakorkoli prišli v območje take ali drugačne krize“, dokazuje prav isti uvodnik, v katerem kriče o tem strahu, da pustoši v njihovem laboru močna kriza, in sicer kriza, ki bi jo morda do neke mere smeli imenovati „kriza duha“. Pošteni kmetijski unitaristi so namreč v uvodniku „Svetovna kriza in mi“ prepisali kar cele odstavke iz našega uvodnika „Nenapovedane vojne...“ ter jih okrasili s svojim uvodom, vrinki in koncem. Najbrž so si mislili: „Če smejo naši veliki vzorniki iz sosednih držav jemati na posodo meje, kakor pravi listič „Sobota“ iz Kranja, zakaj bi še mi ne vzeli malo na posodo njen uvodnik?“ Saj je našim kmetijskim unitaristom načelo: „Kar je bilo tam (t.j. v Nemčiji) dosegljivo v velikem, je pri nas izvedljivo vsaj v malem“.

Toda vse to še ni največje hudo, kakor bi rekel naš Prešeren. Pošteni kmetijski unitaristi znajo tuje besede in tuje misli tudi „duhovito“ predelavati. Vrhunec „poštenosti“ so dosegli pač z izposojenim odstavkom: „Veliki procesi proti maršalom, generalom, poslanikom itd. ... pomenijo samo izgubljene bitke za tiste države in državnike“, pri čemer so pa izpustili konec: „... državnike, katerim so se s temi procesi na drobne kosce sesule njihove sijajne špijonažne centrale“. Tako so pošteni kmetijski unitaristi popolnoma obrnili zmisel vsega odstavka in podtaknili veliko krizo svojega duha nam, ki se s svojim poštenjem ne razkazujemo in ne šopirimo kot kak gizdav petelin s svojo lepoto na domačem gnojišču. Prav tako je pošteni kmetijski unitarist dal vse drug pomen našim besedam, da se mora združiti ves slovenski narod v boju za svoj obstoj in da se mora v tem boju pridružiti bratom Čehoslovakom ter poštenim Hrvatom in Srbom. Toda tu imamo opravka že z drugo odlično lastnostjo naših dičnih kmetijskih unitaristov — z njihovo iskrenostjo. In priznati je treba, da je njihova iskrenost večja kot njihovo poštenje.

Iskreni kmečki unitarist vzklika brez sramu: „Samo poglejmo kaj je v slogi dosegla Nemčija. Nihče ne more tajiti in zanikavati njenih uspehov, ki bi skoraj gotovo ne bili mogoči, če se ne bi bilo Hitlerju posrečilo strniti vsega nemškega naroda v enotno voljo in hotenje. Kar je bilo tam dosegljivo v velikem, je pri nas izvedljivo vsaj v malem...“ („Svetovna kriza in mi“).

Čudimo se, čemu si je moral iskreni kmečki unitarist izposoditi na obroke tuj uvodnik, ko je vendar njegova slovenskemu narodu tuja in sovražna miselnost tako jasna in ko je njegova

Kdo plačuje anšlus?

Avstrije ni več, niti kot dežele ne. Sedaj se govori in piše samo o Vzhodni marki. Vse poje hvalo in slavo Veliki Nemčiji, duh Bismarkove dobe oživlja. Novi režim v nekdanji Avstriji hoče zasuti deželo z dobrotami: graditev cest, kanalov, vagoni živil, amnestije, sprejemanje v službe itd. Ne smemo se slepiti, da novi režim ni privlačen za ljudstvo precej bolj kot Šušnikov. Tudi je jasno, da bo za te simpatije precej žrtvoval. Pa poglejmo, kdo bo plačal ceho?

Prvič, šiling je bil zamenjan v marke v razmerju 1:15, torej 15% pod borzni tečaj. V dneh največje panike, ko je ljudstvo najbolj zamenjavalo šilinge, se je prodajala marka celo po dva šilinga. Ne moremo oceniti dobička, ki je nastal po likvidaciji šilinga, rečemo pa lahko, da je znašal nekaj sto milijonov šilingov. Dalje — avstrijski šiling je bil solidna valuta, mnogo boljša nego marka. Prevrat je našel v avstrijski narodni banki za 368 milijonov šilingov zlata, medtem, ko ga je berlinska državna banka imela za komaj 708 milijonov mark. To zlato, ki predstavlja v dinarjih svojo 3 milijard pomeni mnogo, zelo mnogo za izčrpano državno banko v Berlinu.

Nemčija je mnogo žrtvovala, da pride do cenene železne rude. Baskiško rudo mora deliti še vedno z Angležji. Poleg tega je draga voznja in velik riziko za slučaj vojne. Avstrija pa ima sijajno železno rudo, v Eisen-

erzu. In tudi plavže in rudnike pre-moga. Vse to je že vključeno v štiri-letni gospodarski načrt, zlasti Eisenerz. Nič manj ni potreben les; iz lesa se dela celuloza, nato nitroceluloza, nato ekrazit. Lahko tudi umetna svila itd. Lesa pa je v Avstriji mnogo. Govoriti še o vsem, kar je Avstrija imela, Nemčiji pa je manjkalo, bi bilo pre-

Češko mnenje o kardinalu Innitzerju

Nedeljska „Prager Presse“ se peča v uvodniku z znano vdanostno in „Heil Hitler-jevsko“ izjavo dunajskega nadškofa kardinala Innitzer-ja in prihaja do ugotovitev, katere podajamo vsled obširnosti članka le v izvlečku:

Priključitev Avstrije se ni odigrala brez napadov na katoliške inštitucije, na katoliške osebnosti, na katoliški tisk in na duhovnike. „Osservatore Romano“ je zabeležil nekaj teh incidentov, pri čemer je pripomnil, da je redakciji znanih še več težkih slučajev, ki pa bodo objavljeni šele pozneje. Tem bolj je torej presenetil obisk dunajskega nadškofa kardinala Innitzerja pri vodji Hitlerju, Toda ta obisk bi se končno lahko še smatral za akt mednarodne vljudnosti. Kardinal Innitzer pa je šel dalje. Izjavil je, da ga nadeja „veselje radi združitve nemškega naroda“. Tudi to še ne nasprotuje katoliškemu nauku. Pomisleke pa že

več. Omenimo še papir in mleko.

Berite,
razširjajte,
priporočajte
„Soboto“

Sadovi avtarkičnega gospodarstva

Radi ogromnega deficita italijanske trgovinske bilance so v Rimu odločili, da bo treba nemudoma vpeljati še strožjo kontrolo uvoza. Samo po zaključju sankcijske dobe je sklenila Italija nad 90 klirinških in trgovskih sporazumov. Trgovinska bilanca za pretečeno leto izkazuje nad 5,5 milijard lir (preko 12 milijard dinarjev) deficita. Minister za valute — tudi taka ministrstva so v avtarkijah potrebna — je rekel, da predstavlja ta deficit največjo nevarnost za celokupno italijansko načrtno gospodarstvo in da ga je Italija morala kriti samo iz lastnih sredstev, ne da bi iskala morebiti inozemskih posojil ali pa celo načela svoje zlate rezerve. Pred parlamentom je isti minister povdaril, da se mora ta deficit

v tekočem letu zmanjšati najmanj za polovico in da se mora tej predpostavki primerno omejiti ves uvoz na minimum. Nadalje je priporočil najstrožjo kontrolo uvoza. Med drugim je tudi izjavil, da je v tem pogledu (seveda gospodarskem, ne vojaškem!) Italija zadnja mobilizirala ter mora vsled tega tudi zadnja demobilizirati, to se pravi odpraviti kontrolo uvoza. Končno je minister grajal Italijane, ki potujejo v inozemstvo samo zato, da kupujejo predmete, katerih na normalen način ne bi mogli uvažati v Italijo. Katere predmete je g. minister mislil, iz poročila ni razvidno, prepričani pa smo, da ni bila beseda o tujskem prometu.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Soboti“

ljubezen do tistih sil v Evropi, ki ogrožajo vso resnično kulturo in civilizacijo, tako očitna, da je ne more nihče — če ni slepec — prezreti. Ali pa se je iskreni kmečki unitarist morda sramoval svoje čudne miselnosti in še bolj čudne ljubezni ter si je hotel s pavovim perjem nadeiti vsaj malo demokratski, človekoljubni in miroljubni videz? Če je tako, potem pa tudi iskrenost iskrenega kmečkega unitarista ni čisto iskrena in obe vrlini, na kateri je naš kmečki unitarist tako ponosen, izpuhtita ko rosa na jutranjem soncu.

Radi pa verjamemo, da bi hotel biti naš kmečki unitarist (sedaj brez olepšujočih pridevnikov „pošten“ in „iskren“) vsaj v malem to, kar so drugi v velikem. Toda ob enotni volji in enotnem hotenju vsega slovenskega naroda se bodo razbile njegove skromne želje,

kakor so se razbile že želje drugih, ki so hoteli po Slovenji loviti kaline na svoje fašistične limanice, in kakor se bodo razbile želje še nekaterih, ki se jim kot kmečkemu unitaristu skomina po močni roki in „avtoriteti“. Zato pa bi kmečki unitarist najbolj pametno storil, če bi se preselil k sosedu in se ne vrnil kot izgubljeni sin v domovino, tudi ko bi mu ne bili več všeč pomije in olupki in podobna hrana, ki so jih priznani uspehi prinesli „krvnim sobratom“.

Slovenski narod in posebno še slovensko kmečko ljudstvo, ki se je v stoletjih dovolj nagaralo za tuje in domače nasilnike, pa se ne bo dalo varati takim „poštenim“ in „iskrenim“ prijateljem — unitaristom, temveč jih postavilo tja, kamor spadajo, to je — na zgodovinsko smetišče.

vzbuja plebiscitno pismo avstrijskega episkopata, v katerem se govori o Božji Previdnosti. Clovek se nehote vpraša: od kdaj se smatra političen uspeh za delo Previdnosti? Se večje pomisleke pa vzbuja beseda o glasu krvi (Stimme des Blutes). Kajli odkar je Rosenberg spisal svojo knjigo, ki je na indeksu, predstavlja „glas krvi“ terminus technicus, ki se iz škofovskih ust čudno sliši. Nekaj povsem novega v cerkveni zgodovini pa je, če kardinal pozdravlja drugače kot „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“

Seveda ni nikdo pričakoval, da bi se škofje postavili proti državni oblasti. Obstojajo pa razlike med lojalnostjo in identificiranjem z režimom, posebno če se pomisli, da je veljal kardinal Innitzer kot moralčni garant Dollfussovega in Schuschniggovega režima in da je pred par tedni še osebno sestavil plebiscitni poziv za Schuschniggga, ki ni bil nič manj topel kakor sedanja izjava za Hitlerja.

Inserirajte v „SOBOTA“

Zato ni nič čudnega, da je presenečena evropska javnost slutila za popolnoma spremenjenim kardinalom stališčem — mig Rima.

Ravno ti glasovi pa so na zunaj povzročili energičen korak Vatikanu. Potom časopisja in radia je Vatikan desaviral objavo avstrijskega episkopata in posebej dunajskega kardinala.

Kako resno gleda Vatikan na položaj, se vidi iz tega, da je kardinal Innitzer že poklican v Rim, da razjasni svoje postopanje. V tej zvezi govore poročila že o kardinalovem odstopu, kar ni neverjetno.

Ostra izjava v „Osservatore Romano“ in „Radio vaticana“ potrjuje zopet enkrat, da je vaticanska diplomacija sicer zmožna vsake prilagoditve, da pa je Cerkev v vprašanih vere in njenih principov nepopustljiva in da bo taka ostala; v tem leži namreč skrivnost uspehov cerkvene diplomacije.

Kdo izdaja dovoljenja za bivanje in zaposlitev tujih državljanov?

Uradno se poroča: Povodom časopisnih vesti, da bo od sedaj naprej dajalo dovoljenja za bivanje in zaposlitev tujcev samo ministrstvo za notranje zadeve, se ta vest popravlja v toliko, da notranje ministrstvo pač izdaja dovoljenja za bivanje inozemcev v naši državi, dovoljenja za zaposlitev tujcev pa se bodo še vedno kakor do sedaj obravnavala po predpisih Uredbe o zaposlitvi tujih državljanov, to se pravi, da izdaja dovoljenja za zaposlitev inozemcev Kralj. banska uprava, odsek za socialno politiko, dovoljenja za zaposlitev zastopnikov in zaupnikov inozemskega kapitla pa ministrstvo za socij. politiko

Film o vsesokolskem zletu v Pragi

V nedeljo ob 10. uri dopoldne bo predvajan v kinu Narodni dom film o IX. vsesokolskem zletu v Pragi. Pred predvajanjem bo kratko predavanje o zgodovini Češkoslovaške s posebnim oziranjem na osvobodilno vojno. Film sam pa bo pojasnjeval delegat ljubljanske sokolske župe.

Pozivamo vse zavedno občinstvo, da prisostvuje predavanju in predavanju filma.

Manifestacija za ČSR na Jesenicah

Ideja jugoslovansko-čehoslovaškega bratstva doživlja baš zadnje čase širrom cele Slovenije prave triumfe, h katerim so pripomogle zadnje sredo tudi ponosne Jesenice in s tem dokazale, da je najsevernejše mesto naše lepe Gorenjske enotno in budno na straži ter pripravljeno braniti ramo ob rami z bratsko čehoslovaško armado svobodo slovanskih narodov in vzvišene ter prekajlene ideale slovanskega bratstva, demokracije in miru.

Prebivalstvo jeseniškega revirja je napolnilo obsežno dvorano kina „Radio“ do zadnjega kotička, galerija je bila nabasana kot redko, velike množice ljudi pa so morale žal oditi, ker se zanje ni moglo več najti prostora. Predavanja g. konzula ČSR ing. St. Minovskija ter prisrčne manifestacije za bratsko ČSR so se udeležili zaslopniki oblasti, društva in organizacij, nadalje delavci, kmetje, obrtniki, mladina, uradništvo, meščanstvo itd., tako da so bili nad vse častno zastopani vsi sloji in vsi kraji jeseniškega okoliša. Poln avtobus navdušenih prijateljev čehoslovaškega naroda je prispel celo iz Kranja.

Zastopnik pripravljalega odbora JČ lige na Jesenicah je najprej pozdravil g. konzula, ki ga je občinstvo ob vstopu v dvorano sprejelo s prisrčnim ploskanjem, nadalje predsednika izvršil. odbora JČ lige v Ljubljani g. dr. Stareta in preizkušenega prijatelja bratske republike g. dr. Dolarja iz Kranja.

Uvodne besede in pojasnjevanje filmov je podal g. dr. Stare, g. konzul pa je v ozorno podanem slovanskem predavanju — g. konzul je legonar in borec s solunske fronte — orisal najprej zgodovino moravske države in nastanek dednega kraljevstva, trpljenje pod Avstrijo in delo za osvoboditve. Osvoboditve ni prineslo toliko orožje kot izobrazba, današnja veličina in moč čehoslovaške narodne misli pa slonita predvsem na dveh glavnih smernicah notranje-političnega življenja in to sta skrb za izobrazbo naroda in neprestano stremenje po socialni pravičnosti. Občinstvo je spremljalo izvajanja g. konzula z burnim pritrjevanjem, saj se večina še dobro spominja našega trpljenja pod nemškimi bičem in zato čuli s Čehi, razumeva njih položaj in odpor in je zato tudi pripravljena, da stopi v tej borbi za resnico, za obrambo miru in demokracije in v boju za neodvisnost in napredek slovanskih narodov odločno na stran bratov Čehov in Slovakov.

Najživačnejše aplavze in neprikrite simpatije pa je vzbudil film o čehoslovaški armadi, ki naj brani svobodo bratske republike, mogoče tudi našo. Najboljše jamstvo za nedotakljivost meja in miren napredek slovanskih narodov so močne, dobro opremljene in izvežbane divizije in izobražen narod, ki se tudi v najtežjih časih zaveda, za kaj se bori.

Jesenice so bile vedno slovenske, ponosne na svojo narodnost in pripadnost k veliki slovanski družini, ta dan pa so pokazale, da so zadnje zunanje-politične spremembe združile vse zdrave sile slovenskega naroda z bratskim čehoslovaškim narodom v enotno falango za ohranitev svobode, demokracije in miru. Jesenice so ponovno dokazale, kako resnične so besede predsednika JČ lige dr. Dolarja iz Kranja, ki je na zadnjem občnem zboru lige povdaril: Nič ne de, če nimamo koridorja z bratsko republiko čehoslovaško, dokler obstoja koridor naših src, ki predstavlja nerazdružljivo vez med obema narodoma.

Resolucija praškega akad. društva „Slovenija“

Tovariši!

Na spomlad narodov leta 1848 so napredni študentje na Dunaju osnovali društvo „Zedinjeno Slovenijo“ z namenom buditi narodno zavest in braniti slovenske pravice pred tujci. Danes, čez 90 let smo se zbrali slovenski dijaki v Pragi na ustanovni sestanki društva „Slovenija“, katerega smatramo za nujno nadaljevanje nekdanje „Zedinjene Slovenije“, kajti današnje prilike in težnje slovenskega naroda so v marsičem podobne revolucijskim letom krog 1846.

Ker vidimo v tujini svetoven in domač političen položaj mnogo ostrejši in objektivnejši, kot morda Vi, tovariši v domovini, smo se zato strnili brez ozira na versko in politično orijentiranost v eno vrsto, pripravljeno žrtvovati vse svoje sile v slovenske kulturne, socialne in narodno obrambne svrhe.

Poleg tega smo si nadeli nalogo seznanjati demokratično čehoslovaško javnost z našo kulturo in jo zainteresirati za slovenske razmere. Nočemo, da bi prijateljstvo obeh narodov bilo le kos papirne pogodbe. Danes sta usodi Slovencev in Čehoslovakov ne

le podobni temveč tesno povezani.

Da pa bi mogli svojo zadano nalogo povoljno in objektivno vršiti, Vas pozivamo, da nam v tem oziru čim bolj pomagate. Hočemo biti glasniki slovenskega naroda in ne inteligenčni izkoreninjenjci. In to bomo lahko le tedaj, če bomo vsi i Vi i mi dovoljno poučeni o temeljnih problemih našega delovnega ljudstva. Kajti narodnostno-kulturna in socialna vprašanja se ne dajo oddvojiti.

Tovariši! Mi v Pragi smo z združitvijo storili prvi korak k splošni narodni koncentraciji, ki je v današnjih grozečih časih nujnost. Hočemo Vam biti vzgled. Pozivamo Vas, da i Vi likvidirate medsebojne ozkosrčne politične spore, da se strnete na demokratični osnovi v mogočno vrsto slovenske inteligence. Tok zgodovine nas ne sme najti kot vselej doslej, razkosane in nepripravljene.

V nadi, da naš poziv iz tujine v domovini ne bo naletel na nerazumevanje, Vas tovariško pozdravljamo:

Slovenski študentje v Pragi

Praga, 31. marca 1938.

Protituberkulozna liga

Redni letni občni zbor Krajevne protituberkulozne lige se je vršil preteklo nedeljo v telovadnici državne gimnazije. Obisk ni bil niži zadovoljiv, osobito če pomislimo, da je bilo na sporedu s plakati in osebnimi vabilii javljeno strokovno poročilo našega priznanega primarija g. dr. Neubauerja z Golnika in predavanje predsednika PT lige g. dr. Bežka.

Iz poročil, katere smo slišali, je žal razvidno, da se naše prebivalstvo mnogo premalo zanima za to tiho požrtvovalno delo, ki ga vrši protituberkulozni dispanzer in krajevna liga.

Primarij g. dr. Neubauer je podal izčrpno poročilo o delovanju dispanzerja, predsednik g. dr. Bežek pa je v svojem predavanju orisal splošni pregled delovanja lige in opozarjal na nevarnosti jetike za naše prebivalstvo. Iz tajniškega poročila g. Vehovca posnemamo, da je štela liga v l. 1937 500 članov in da so ti člani večinoma iz vrst meščanstva in uradništva in le deloma iz vrst delavstva. Tajništvo je marljivo dopisovalo, največ prošnje in intervencije, večinoma uspešne. Za vzdrževanje dispanzerja prispeva industrija, občina, OUZD in PT Zveza v Ljubljani.

Za obdobje otrok jetičnih bolnikov so darovale tudi Kolo jugosl. sester, Vincencijeva družba in gospa Sirčeva, za kar se jim liga najtopleje zahvaljuje. Krajevna liga je podpirala v l. 1937 8 družin, ki so prejele za skoraj 10.000 din v naravi.

Obrtniki so zborovali

Občni zbor društva Slovenskih obrtnikov v Kranju je prošlo nedeljo pokazal zrelost obrtnega stanu. Že posej tudi iz oddaljenih krajev je dokaz, da se obrtnik živo zanima za dogajanja okrog sebe in za prilike, katere ga čakajo. Društvo samo zaznamuje lep napredek od lanskega leta, tako na organizatorjem kakor na gospodarskem polju. Žal da ni dovolj moči in pa časa, da bi se tudi s predavanji in poučnimi tečaji nudilo čim več prilike za hitrejši napredek. Predsednik je orisal položaj naše obrtne zbornice ter z dokazi podprl težnjo obrtništva, da se tu napravi red in da obrtnemu odseku popolna avtonomija. Številčno smo najmočnejši stan v tem skupnem zastopstvu, vendar pa našim zastopnikom ni dana možnost, da pribore onim, ki so jih poslali v borbo za naše pravice, to kar jim gre. Vendar vse tako kaže, da ni več daleč čas, ko bo tudi to doseženo.

Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor s tovarišem Pollakom na čelu, pritegnjeno pa je nekaj svežih in pridnih obrtnikov, tako da je zagotovljen uspešen nadaljni razvoj.

Zaščitna sestra gđc. Čarmanova skrbno in vestno vrši svoje delo v dispanzerju pa tudi izven njega. Dispanzer sodeluje vzajemno s krajevno PT ligo v Škofji Loki, tako, da se tudi prebivalstvo tega okraja lahko poslužuje preiskav v našem dispanzerju.

Blagajniško poročilo je podal blagajnik g. Ross, nakar je bil zopet izvoljen celotni stari upravni odbor s požrtvovalnim g. dr. Bežkom na čelu.

Želimo najskrenejše, da bi to velevažno socialno inštitucijo podpirali po svojih močeh prav vsi in da bi se za prekorično delovanje iste začel v večji meri zanimati baš naš mali človek, ki so mu blagodati te ustanove v prvi vrsti namenjene. Tudi naše občine bi pod nobenim pogojem ne smele krajsati svojih rednih postavk za podporo lige.

Na občnem zboru je g. primarij dr. Neubauer poročal, da se bodo v kratkem pričele tudi preiskave vsega našega industrijskega delavstva. Če bo to ogromno delo res že letos opravljeno, bo s tem storjena celokupnemu delavstvu neprecenljiva usluga, ker bodo rezultati — če bi bili še tako porazni — opozorili vse merodajne kroge, da je treba neodložljive pomoči našemu toli preizkušenemu delavstvu.

Krajevni ligi in dispanzerju želimo pri bodočem delu obilo uspehov, našemu občinstvu pa najtopleje priporočamo, da to plemenito delo v vseh ozirih podpira.

Seja jeseniškega občinskega odbora

Ker smo na Jesenicah preračunske porodne bolečine v občinskem odboru že prestali, se je vršila dne 31. marca t. l. navadna občinska seja z večinoma tehničnim dnevnim redom stavbenih in finančnih oziroma gospodarskih zadev. Seje se je udeležilo 27 odbornikov, trije so manjkali, pa se jim je odsotnost opravičila. Bila je to prva seja obč. odbora obmejnega mesta Jesenic, ki so v carinskem oziru postale od 12. marca dalje neposredno zaledje Hamburga. To dejstvo je kot čarobna palica učinkovalo na obč. odbor, ki je na dejstvo odgovoril tako zgledno, da se smejo spet druge slovenske občine ozirati na Jesenice. Brez vsakršnega pomenka je zavlada v obč. odboru še nikdar doživljena složnost vseh struj in tokov, ki dokazuje, kako zelo in živo se celotni obč. odbor zaveda, da so Jesenice dandanes morebiti najvažnejše železniško križišče na turski progji in kaj to nekje pomeni . . .

Na dnevnem redu je bilo 12 točk in samo ena važnejši predmet, namestitev novega tajnika, ni bil sprejet soglasno. Zato pa je občinski odbor soglasno odobril zapisnik prejšnje seje, poročilo župana o stanju obč. blagajne za mesec februar (ki kaže, da nalaga občina večino razpoložljivega denarja v Sloveniji, ne pa več izven nje), izplačane račune in zavetje kreditov za polepšanje Murove iz preračuna za l. 1937/38, oddajo mizarskih del za opremo nove obč. posvetovalnice, 2 pisarniških miz in 1 omare ter dovršitvenih del pri Rajmundovem gospodarskem poslopju, kar bodo vse napravili domači obrtniki, podpore živinorejcem in organizacijam za pospeševanje kmetijstva, sečnja in prodajo lesa na parcelah, kjer bo stala nova ubožnica, določitev dovoljenega najvišjega zneska gotovine v blagajni, ki sme prenočiti (uprava je predlagala din 60.000—, prodrl pa je predlog dr. Štampiharja, da sme v obč. blagajni prenočevati din 100.000—, ker se naloge občine neprenehoma širijo in plačuje občina zavarovalnino za veliko višji znesek). V tajni seji se je odbor izrekel z večino 18 glasov za tajnika dr. Zalokarja kot najboljše kvalificiranega, 3 glasovi so bili za dr. Pesjaka, 1 za Bidovca, 5 praznih glasov je pa utegnilo biti za ostalih šest proslincev. Prav tako je obč. odbor priznal krajevno potrebo dvema proslincem za gostilno, kjer se v hiši že zdaj toči, dvema pa jo je odklonil, ker bi bili to novi gostilni. Če ostane pri tem, ne bo treba pri Kopišarju na sv. Križu nič poslikati listega dedca, ki ga poznajo dobro vsi izletniki in obiskovalci Golice, njenih livad, narcis in grmovja. Soglasno je odobril odbor tudi razne prošnje občanov za povrnitev užitnine, domovinstvo oziroma zagotovitev domovinstva ter sklepe soc. odseka glede ubožnih podpor. Celi dnevni red je bil opravljen v 90 minutah.

Couch zefe, otomane, divane, in vse tapetaličke izdelke izvršuje točno in solidno po zmeranih cenah

V. TONEJC tapetnik o KRANJ

Čudna so pota . . .

JRZ + JNS = „Zlatni grozd“

V kavarni „Zlatni grozd“ v Belgradu se je vršila dne 2. aprila 1938 (ne 1. aprila!) zvečer skupna seja 5. pododbora JRZ in 5. pododbora JNS za mesto Belgrad. Na tem sestanku je bilo soglasno sklenjeno, da se oba odbora združita v en sam odbor JRZ. Milan Džaković, dotedanji podpredsednik 5. JNS odbora za mesto Belgrad je po zaključku tozadavnih pogajanj prebral še na tem sestanku izjavo, v kateri izjavlja vseh 300 pristašev Jug. nac. stranke, da pristopajo kolektivno v JRZ.

Zadeva je vsled napovedanih skupščinskih volitev vsekakor zanimiva, toda za nas ni originalna, ker smo jo pri nas izvedli že pred 2 leti ter zato prav mirno lahko rečemo: šta je Belgrad kontra Kranju gradu?

Naši izobraženci in ljudska prosveta

Resnično je, da naš čas ni prikladen za spanje, za mirno pridobivanje življenjskih sredstev in njihovo uživanje. Neprestana medsebojna trenja in odvisnosti med posameznimi življenjskimi področji so tolika, da moramo že zavoljo lastne varnosti biti pozorni in stalno v dotiku z dogajanjem v svetu. Ta pozornost pa ne zadostuje samo v pasivni obliki, ampak se mora prečesto tudi dejavno usmeriti, ker prilike silijo k temu.

Na Slovenskem dolgo nismo imeli niti pogojev, za enotno načrtno kulturno delo med ljudstvom. Šele z ustanovitvijo Slovenskega društva v Ljubljani so se prilike v tem oziru zboljšale. Osnova se je ustvarila. Pri tem pa je akcij nastalo vprašanje, kako izvesti program, ki si ga je zastavilo to društvo. Za to bi morala biti na razpolago cela armada delavcev, predvsem izobraženec, ki žive na podeželju in imajo stike s krajevnimi prilikami. Ali imamo take udi? Ali jih bo mogoče pridobiti?

Da v Kranju ni izobraženec, oziroma da ni ljudi, ki bi bili sposobni delati za neko kulturno stvar, ne more nihče trditi. Prav obratno je res. Samo gimnazija zaposluje preko 30 učnih moči in nič manj ostali šolski zavodi. Tovarne so pritegnile že mnogo slovenskih strokovnjakov, ki so se vsi šolali na domačih šolah in univerzi; prav tako zaposlujejo trgovska in denarna podjetja izključno slovenske moči. Velik procent izobraženec v Kranju odpade tudi na upravne službe in svobodne poklice. Smemo reči, da je ravno naš kraj po številu izobraženec med prvimi v primeri z ostalimi podeželskimi mesti v Sloveniji. Prav po tej ogromni količini inteligenčnega ljudstva bi prvi hip mogli soditi, da se je tudi kulturno življenje Kranja dvignilo na višjo stopnjo kot je bilo morda pred leti. Kdor pa pozna razmere, prav dobro ve, da je položaj ravno obraten. Med tem ko število članstva po kulturnih organizacijah raste, ko se ob raznih kulturnih prireditvah, zlasti pri predavanjih dvorane vedno bolj polnijo, se na drugi strani bolj in bolj čuti pomanjkanje tistih gibalnih sil, ki so za uspešno kulturno delo neobhodno potrebne.

Vzemimo za osveščitev in tolmačenje takega stanja samo en vzgled. Letos je že tretje leto prirejala Ljudska univerza v Kranju predavanja. Kdor je opazoval občinstvo, ki se je teh predavanj udeleževalo, je mogel ugotoviti, kako zares častne izjeme so bili med poslušalci posamezni intelektualci. Naravnost izreden dogodek je bil, če je na predavanje zašel kak gimnazijski profesor. Res, Ljudska univerza je bila ustanovljena za široke ljudske plasti, toda med te plasti spadajo tudi izobraženci in gotovo ni vseeno ali se ta „sol naroda“ na neke ljudske ustanove poživlja in gre mimo ali pa jih skuša podpreti s tem, da se jim približa, se zanima za njihovo delo in sama dela pri njih. Zelo podoben je položaj pri družtvih, zlasti onih, ki s svojim izobraževalnim delom skušajo seči med delavske množice. Če hoče n. pr. danes v Kranju dobiti to ali ono delavsko kulturno društvo predavatelja za kakršnokoli snov, si ga mora preskrbeti iz Ljubljane, z Jesenic ali celo z Maribora.

Ne bomo se spuščali v podrobno raziskovanje vzrokov tega stanja, čeprav vemo, da so delovali pri tem važni momenti. Politične razmere na Slovenskem niso bile nikoli ustaljene in usmerjene v zdrav razvoj narodne celote; njihov pritisk je gotovo odločilno zarezal tudi med izobraženstvo, ki se ni znašlo in hitro podleglo. Ni dvoma tudi, da je težka borba za kruh marsikateremu mlademu izobražencu ubila sleherni čut za vsakršno izvenosebno odgovornost. Toda prav za izobraženca bi moralo biti spoznanje vseh teh mnogovrstnih vzrokov nova vzmet, nov povod za delo, ki je danes potrebno bolj kot kdajkoli. Zadnji čas je, da se še kdo drugi med Slovenci zave potrebnosti enotnega in vztrajnega kulturnega dela, kakor tista peščica idealnih ljudi, ki se je zbrala okrog Slovenskega društva v Ljubljani in okrog nekaterih slovenskih kulturnih revij.

Domače vesti

VABILO. Krajevni odbor „Jadranske straže“ v Kranju lepo vabi vse zavodno meščanstvo in svoje člane na svoj občni zbor, ki se vrši v petek dne 8. aprila 1938. ob 20. uri (osmih) v gimnazijski učilnici. Društvo, ki goji zavest, ki budi zanimanje za naše morje, najdragocenejšo posest, ki jo more imeti država, društvo, ki dviga misel na tisto morje, ki je vir moči, blagostanja in napredka vsakega naroda, zasluži pač vso pozornost javnosti. Iz ljubezni do morja, iz volje do gospodarstva na morju pridite! — Za odbor: predsednik dr. Bežek, l. r.

POLOŽNICE SMO PRILOŽILI naši zadnji številki ter prosimo ponovno vse zamudnike, da pravočasno poravnajo naročnino! Letna naročnina znaša din 45.—, polletna din 23.—, mesečna pa din 4.—. Kdor ima list že plačan ali pa ga vsled slabih finančnih razmer zaenkrat ne more plačati, pa je vseeno prejel položnico, tega prosimo, da priporoči naš list prijateljem in znancem ter odda položnico tistim, ki bi bili morebiti pripravljene naročiti se na naš list.

Smrtna kosa. V sredo popoldne je preminul g. Anton Sinkovec, posestnik in trgovec v Kranju. Ranjki je dosegel častljivo starost 80 let in se je še v prvi povojni dobi marljivo in požrtvovalno udeleževal v naših gospodarskih in kulturnih edinicah; tako je bil točno 25 let obč. odbornik mesta Kranja, nad 40 let aktivni sodelavec Nar. čitalnice, Sokol pa skozi celo svoje življenje. Bodi mu lahka zemlja domača! N. p. v m.! Težko prizadeti rodbini najiskrenejšje sožalje.

OTVORJENA JE TRGOVINA S ČEVLJI
Vlado Kranjc, Kranj
Mestni trg 13, vis-à-vis občine
Na zalogi: znamke **Luxor, Roxy in Darling**

Češkoslovenska beseda ima svoj 8. redni občni zbor v nedeljo dne 10. aprila ob pol 10. uri dopoldne v društvenih prostorih hotela „Jelen“.

Gostovanje ljub. drame v Nar. domu v Kranju. V torek, 12. aprila 1938 ob 1/2 9. uri zvečer gostuje po daljšem presledku ljub. drama z Benedetti-jevo komedijo v 3. dej. „Rdeče rože“ v gled. dvorani Narodne čitalnice. Sodelujejo najboljši moči. Delo je močno in učinkovito ter je želo v Ljubljani, Mariboru, Celju, Ptuj, Trbovljah in Jesenicah izreden uspeh. Z ozirom na svojevrsten umetniški užitek posetite predstavo polnoštevilno ter si pravočasno preskrbite vstopnice v predprodaji pri g. Hlebsu.

Društvo zasebnih in avtonom. nameščencev razstavlja v izložbi Mestne hranilnice v Kranju načrte za gradnjo lesene in za gradnjo zidane stanovanjske hiše. Vsa podrobnejša obvestila daje članom društva brezplačno gradbeno podjetje V. Bidovec v Kranju.

Nova elektrarna. Ministrstvo za trgovino in industrijo je izdalo tovarni „Jugobruna“ v Kranju dovoljenje za postavitev električne centrale, katere tok pa se sme uporabljati le za lastne potrebe tovarne.

Šoferjski izpiti poklicnih šoferjev in samovozačev motornih vozil, se bodo vršili za sreze Kranj, Radovljica in Škofja Loka v torek, 12. aprila 1938 ob 8. uri zjutraj pri sreskem načelstvu v Kranju. — Interesenti naj svoje pravilno opremljene prošnje pravočasno vložijo pri sreskem načelstvu v Kranju. Sreskinačelnik.

Ravnatelj Zadružne gosp. banke, župan g. Karel Česenj je odpotoval radi ureditve zelo važnih tekočih občinskih vprašanj v torek zvečer v Belgrad. Po naših informacijah se vrne že v petek zvečer.

Javno kopalništvo v Zdravstvenem domu bo odprto pred velikonočnimi prazniki v petek od 14. ure do 19. ure in v soboto od 8. ure do 14. ure.

Autobusni izlet v Maribor. V nedeljo se bo pomeril naš SK Kranj s SK Železničarjem v Mariboru. Zato namerava SK Kranj dati svojim navijačem priliko za zelo ugoden izlet v Maribor; vožnja s kosilom bo stala le 85 dinarjev, prijave s plačilom zneska pa sprejema še do sobote opoldne g. hotelir Franc Lieber. Vse prijatelje naših nogometišev vabimo, da se tega izleta udeleže in tako v Mariboru podpro naše borce.

Naredba. V smislu čl. 66. in 67. zakona o notranji upravi prepovedujem vsako točenje in oddajanje alkoholnih pijač rekrutom, ki bodo šli dne 9. aprila t. l. v vojaško službovanje. Prepovedano je tudi vsako posredno točenje in oddajanje alkoholnih pijač po spremeljvalcih. Rekrutom je najstrožje prepovedano od doma s seboj prinašati alkoholno pijačo. Kršitelji te naredbe bodo kaznovani z denarno globo od 10.— do 500.— din, oziroma v slučaju neizterljivosti v določenem roku z zaporom od enega do deset dni. Prepoved velja celodnevno za dan 8. 9. in 10. aprila t. l. in za vsa naselja, skozi katera potujejo rekruti in stopi v veljavo takoj po razglasitvi na krajevno običajni način. Sreski načelnik.

Vprašanje pavšaliranih trošarin se po naših informacijah še ni ganilo z mesta. Del industrije se je odločno uprl ter se postavil na že v naprej jasno stališče, da bodo tovarne plačale le, kar bodo morale. Tako naši občinski upravi ne bo ostalo drugega, kakor da se vrne na že preizkušeno pot „starih mestnih trošarin“, z edino popolnoma upravičeno in hvalevredno razliko, da se naših malih ljudi ne bo nadlegovalo in od njih zahtevalo trošarino za najnujnejše življenjske potrebe.

Zopet dvanajstine. Ker se naša občinska uprava ni pravočasno porbrigala, da spravi bodoči občinski proračun pod streho, zato živimo od 1. aprila naprej zopet v dobi dvanajstin, kar občinskemu gospodarstvu lahko samo škoduje. Res da je na vseh koncih in krajih dovolj dela in skrbi, toda tako važnih vprašanj se radi tega nikakor ne sme zanemarjati. Red in točnost v občinskem gospodarstvu mora brezpogojno zahtevati vsakdo, komur je za dobrobit naše občine. Tudi je res, da je g. župan prezaposlen, zato naj pa pritegne k rednemu delu na občini enega gospodov iz uprave: če se ravno ne trga za g. podžupana ravnatelja Košnika, potem naj si izbere recimo člana uprave g. odvetnika dr. Megušarja, kajti dvanajstine so nekaj osovraženege, ker skoraj vedno diše po diktaturi . . .

HOTEL „STARA POŠTA“
VSAK DAN SVEŽE BOCK-PIVO!

Kranj in Kamnik ali koliko je vreden en kranjski občinski odbornik v primeri s kamniškimi? Koncem marca je imel občinski odbor tudi razširjenega, torej Velikega Kamnika, svojo proračunsko sejo, na kateri so obravnavali in seveda tudi sprejeli občinski proračun za leto 1938-39. Celokupna proračunska vsota znaša din 750.000, proračunska seja pa je trajala od 8 ure zvečer do 4 ure zjutraj, torej celih osem ur. Kranjski proračun pa presega 3 milijone din, odpravili pa smo ga v pičlih dveh urah. Podatke imamo torej kar vse: 30 kranjskih odbornikov odpravi v dveh urah tri milijonski proračun, 30 kamniških pa v 8 urah proračun 750.000 din. Rešitev te proračunske naloge je naravnost porazna za ponosne kamniške zastopnike, kajti matematičen rezultat pravi, da en kranjski odbornik odvaga točno 16 kamniških, logika pa bi pokazala najbrže ravno obratno razmerje . . . seveda če gotove neprekosljive kranjske veličine — enostavno izzamemo.

„Delavska pravica“ od 7. t. m. poroča: „Gorenjec“ se hoče izvleči na lep način. Boji se namreč našega maščevanja nad pričami, ki bi povedale, kdo je sramotil vero. Dosleden vsojim načinom namigava celo, kakor da bi krščanski socialisti napadli nekega zelenca v Stražišču. Vso gnojnico (ki jo ima sicer „Gorenjec“ na pretek) hočejo danes zlititi na JSZ, vse seveda v imenu „100-odstotnega katoličanstva“. V istem imenu je seveda iznašel novo strašilo — „ljudsko fronto“, ki jo preganja v vsaki številki. „Ljudska fronta“ smo v prvi vrsti seveda mi, krščanski socialisti. „Gorenjec“ bratranec „Slov. delavec“ je že poskočil od veselja, ko smo zapisali, da kot krščanski in demokratični ljudje prepustimo članstvu JSZ svobodno mišljenje o „ljudski fronti“ in o stanovščini. Ljudje okrepenega in uniformiranega duha seveda nikdar ne bodo mogli razumeti, da je vprašanje ljudske fronte in stanovščine (posebno take kot v bivši Avstriji) predvsem politično in gospodarsko in da z vero nima opravka. Načelo demokracije nam tudi brani, da bi članstvo v takih vprašanjih, ki nikakor še niso dognane in ki nimajo neposredne zveze z verskimi in cerkvenimi nauki, s silo ubijali enotno mnenje. — Da se povrnemo k stvari: Zahtevamo, da „Gorenjec“ objavi ime krivca ali pa prizna, da laže in obrekuje. Eno ali drugo! Od tega ne odnehamo!

Ceste se že pridno popravljajo. Prva je letos na vrsti Jezerska cesta, katero so že pričeli posipati s porfirjem pa tudi veliki cestni valjar je že v akciji, tako da upamo, da bo ta važna prometna žila do začetka tujsko-prometne sezone urejena. Obeta se, da bodo tudi hodniki na levi strani te ceste v kratkem času dovršeni, kar vse bo mogo pripomoglo k lepšanju severnega predela našega mesta.

Krščansko časopisje objavlja zadnje dni s posebno naslado imena delavcev, ki jih je strlo kolo življenja in ki so baje kradli po kranjskih tovarnah ter celo vlamljali po mestu in okolici. Ni ga, ki bi zagovarjal zločinske podvige kogarkoli, radovedni smo pa le, kdaj bo začelo to krščansko časopisje objavljati tudi imena takozvanih „boljših ljudi“ in „krščanskih familij“, ki samo vsled brezobzirnega pohlepa po denarju — in ne morebiti iz potrebe — že leta in leta utajujejo davke, goljufajo pri trošarinah, izžemajo in izrabljajo našega malega človeka ter ga tako tirajo v obup, večkrat pa celo pritirajo tako daleč, da si sam seže po življenju. Zelo potrebno bi bilo objavljati tudi taka imena posebno v onih slučajih, ki bi se dali podpreti — z uradnimi dokumenti in pisanimi izjavami žrtev.

Prijava psov. Vsi lastniki psov morajo iste prijaviti med uradnimi urami na občini do najpozneje 30. aprila t. l. ter obenem oskrbeti nove pasje znamke za tekočo leto.

Cerklje

Naše obrtniško društvo je imelo 3. t. m. svoj redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen novi odbor z g. Požarjem na čelu; isti dan je zborovala tudi Živinorejska zadruga.

Po Veliki noči se bo baje pričelo s preurejanjem notranjštine farne cerkve v Cerkljah; proračun za ta dela je menda precej visok.

Delo pri našem vodovodu napreduje naravnost z rekordno naglico. Če bo šlo tako naprej, bo voda za praznike že stekla . . .

Škofja Loka

Nova trgovina. G. Tine Savnik, bivši poslovodja šlrom cele Gorenjske znane tvrdke Logar & Kalan je otvoril v trgovski hiši A. Savnik novo manufakturno galanterijsko in modno trgovino v Škofji Loki.

Brezje

Odgovor: V našem listu smo pred nedavnim na kratko ugotovili, da je igra, ki jo je vprizorilo „Kat. prosvetno društvo“ tendenciozna, da so njeno vprizoritev v samostanski dvorani na Brezjah kazili frivolna dikcija in nestetični ekscesi v kretnjah in da igra s pedagoškega vidika za šoloobvezno mladino ni primerna. „Nekdo“ nam je odgovoril. Svoje dobro premišljene sofitze je zabelil z: „Difficile est satyram non scribere“. — Res težko se je izogniti jedkemu posmehu, ko imamo opravka z nasprotnikom, ki hoče biti dovlipen, a mu manjka duhovitosti! Pri svoji trditvi pa vztrajamo! Zavračali jo more le, kdor nima pojma o pravi dramatik, kdor je brez estetskega okusa, kdor je zgubil čut za pravost in so mu tuja rasna pedagoška stremjenja in kdor živi v okolju, odkoder nam je zaprt pogled v globino in širino. — Z „Videant consules“ smo se zadnjič podpisali! Marsikateremu pohlevnemu kovaču se je zdel naš podpis paletičen. Vendar mi pod istim imenom nadalje ugotavljamo, da bi nas prenekateri rod po očetovsko izrinil z Brezj, ker je naš pogled preveč prodoren in opazimo greh tudi tam, kjer ga bojazljivci ne upajo videti. Drznemo si to: ker med nami ni primerov priležništva; ker nas ne obdaja legija nezakonskih odnosno pred sklenitvijo zakona zanošenih otrok; ker nas ne teži krivda krivične denunciacije; ker nas močno zadevajo gnusne ovadbe in so nam izzvale trdno odločitev, da se bomo branili do zmage. Krinke naj padejo z obrazov! — Če kdo ne bo hotel razumeti, bomo svoj odgovor ponovili z večjo jasnostjo in prepričevalnostjo in nihče ne bo več dvomil, da za Brezje posebno krepko drži pregovor: „Ni vse zlato kar se sveti“!

Bled

V Vintgarju in na raznih izletnih točkah se vedno bolj množe narisani kljukasti križi in napis „Heil Hitler“. Blejci smo vedno veseli dostojnih gostov, če bo treba pa bomo tudi pokazali, kako cenimo svoj domači kraj. Tudi v Avstriji se je pred leti začelo s podobnim zlasti na Koroškem.

Jesenice

Priprave za ustanovitev jeseniške J. Č.-lige. Dne 4. t. m. se je vršil v obč. posvetovalnici na Jesenicah prvi širši obvestilni razgovor predstavnikov vseh struj v našem industrijskem revirju o tem, kako bi se ustanovila J. Č.-liga. Potrebo in korist takega društva uvideva vsakdo. Razgovor je vodil dr. Obrsnel, udeležili so se ga pa vsi povabljeni predstavniki: župana Valentin Markež in Vencelj Perko, dr. Bergelj in Čufar Andrej ml., Kristan Cvetko, tov. delavca Noč Albin in Zupan Tine, Sušnik Matija, dr. Stanovnik in dr. Štampihar. Navzočni so se vsi dali na razpolago za pripravljani odbor in izbrali gg. dr. Oberšnela, Markeža, Noča, Sušnika in dr. Štampiharja v ožji odbor. Odobrili so prireditve, ki se je vršila v kinu Radio in za katero je Sokolsko društvo posodilo prireditelja, ker se liga šele snuje. O uspehu te prireditve poročamo posebej.

Inserirajte v „SOBOTO“!

NOVA TRGOVINA
NOVO BLAGO
NOVE NIZKE CENE!

V ŠKOFJI LOKI PRI TINETU!

Prepričajte se o prvovrstni kvaliteti blaga,
nizkih cenah in dobri postrežbi pri

TINE SAVNIK-U ŠKOFJA LOKA
GLAVNI TRG
MANUFAKTURA — MODA — GALANTERIJA

„IDES“ TVORNICA ČRNILA IN KEMICNIH IZDELKOV **KRANJ**

Zahtevajte in kupujte

Rekord
kremo za čevlje,

ki štiti usnje in daje lep sijaj

Kupujte pri
tvrdkah, ki
inserirajo v
„SOBOTO“!

I. COLNAR
KRANJ

TRGOVINA Z MEŠ. BLAGOM
KUHINJ. POSODA, PORCELAN
STAVBNO STEKLARSTVO

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem, da je naš nadvse ljubljeni soprog, oče, stari oče, stric, svak
in tati, gospod

ANTON ŠINKOVEC

POSESTNIK, TRGOVEC, VRVAR ITD.

dne 6. aprila ob pol 2. popoldne v 80. letu starosti, previden s tolažili
svete vere mirno v Gospodu zaspal
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, dne 8. aprila ob 16.
uri na tukajšnje farno pokopališče.
Priporočamo ga v pobožno molitev in blag spomin.
KRANJ, dne 6. aprila 1938.

ŽALUJOČI OSTALI

KULTURNI PREGLED

Dr. Dolinar: „Dobrava“ (Primorsko kult. in podp. društvo „Sloga“). Igra obravnava življenje Slovencev v fašistični Italiji. Osrednji moment igre tvorita ljubezen Slovencev do rodne zemlje in neusmiljeno priganjaštvo renegatov.

Primorski rojaki niso dosegli v igralski umetnosti naših večjih diletantskih družin, toda moj namen niti ni, da bi jih ocenjeval s te strani, kajti od novincev kaj takega ne smemo niti pričakovati. Bolj važno je, da so nam „Slogaši“ prikazali igro, ki obravnava snov iz življenja naših ljudi onkraj mejâ pod fašističnim režimom;

Inserirajte v „SOBOTO“

Naši diletantski pa tudi drugi odri nočejo seznaniti občinstva s takimi igrami. Zato nas veseli, da so „Slogaši“ našli pravo torišče za svoje odrsko udejstvovanje; le igre s tako snovjo naj polnijo njihov repertoar, kajti igre z drugo vsebino imamo priliko videti na ostalih odrih.

Interes za rojake onstran mejâ radi čudnih abnormalnih prilik izgineva. Sredstev, da zanimanje kljub pritisku zopet dvignemo, je dovolj; eno naj bodo take igre. „Sloga“ je dolžna vršiti to poslanstvo. Le s podvojenim delom bo mogoče pripraviti našo publiko, da poseča slične prireditve v večjem številu. Prepričan sem, da bodo sledili vzgledu g. režiserja Mayrja tudi člani drugih odrov. Onim, ki so polni rodoljubja ter ga ob vsaki

priliki tudi javno prodajajo, pa lahko prav zaupno povemo, da jih nismo videli na prireditvi, pa ne samo to, tudi drugod vas ni in zato ostanite doma za vselej, kajti časi so preresni in za slavnostno širokoustenje neprimerni.

V „Študijski knjižnici“, ki posluje v knjižnici Nar. čitalnice v Narodnem domu vsak ponedeljek in petek od pol 20. ure dalje, v sredah pa od pol 14. do pol 19. ure, je med drugim na razpolago:

Dejanje 3. štev. 1938. — Ta mlada simpatična katoliška revija postaja od številke do številke boljša. Posebno morajo zanimati bralca v tej številki članki, ki so posvečeni naši slovenski Koroški in dogodkom v Avstriji. L. Serajnik je dalekovidno popolnoma točno sklepal, kako se bodo razvijali dogodki v Avstriji po berchtesgadenskem sestanku med Hitlerjem in Schuschniggom. Odlični prispevek je Lampretova razprava o pohorski župniji Ribnici. Lampret je kritično razbil vse lepo besedičenje, s katerim olepšujejo naši takozvani znanstveniki vaško življenje. Urednik Kocbek je posvetil članek našemu težkemu socialnemu vprašanju, ki se pojavlja v izseljevanju slovenskega človeka v tujino. Vodnikova razglabljanja o umetniškem ustvarjanju so namenjena seveda ožjemu krogu literarnih strokovnjakov. Pač pa so pregledi, ki segajo od Slovenije do Daljnega vzhoda, vzpodbudni za vsakogar, ki ni še popolnoma otopel v mraku, ki se spušča nad Evropo. In prepričani smo, da jih je še mnogo, ki niso popolnoma otopeli. Tem bo „Dejanje“ ne samo čtivo temveč tudi vodnik.

MALI OGLASI

Vsaka beseda Din 1.—; Iskanje služb in mali oglasi soc. značaja vsaka beseda 50 para; prve tri besede debeleje tiskane. Uprava „Sobote“ Kranj, Bleiweisova 7

Sprejem

zastopstvo dobro idočih predmetov za Kranj in celo Gorenjsko. Ponudbe pod „Lasten arto“, na upravo lista.

Mebilirano sobo

v neposredni bližini mesta oddam takoj 1 ali 2 gospodoma. Naslov v upravi „Sobote“.

Opremljeno sobo

oddam dvema gospodoma ali gospodičnoma. Fani Konjedič na Kalvariji 4.

Prodajam hišo

v bližini Kranja, zelo pripravno za trgovca in obrtnika. Naslov v upravi „Sobote“.

Posojilo
30.000 dinarjev

za dobo enega leta iščem za takoj; nudim popolno garancijo in 7% obresti. Ponudbe na upravo „Sobote“ pod „Sigurnost“.

France Benedik
gostilna
Strazišče

Najpripravnejša izletna točka. Udobni prostori. Dobra vina! Primeren prigrizek po izbiri!

Domača solidna postrežba!

Gospodinje!

Ako želite

PRIZNANO
DOBRO MOKO

ZA VELIKO NOČ
potem hitite v trgovino

F. KRELJ

Stara cesta št. 9
(poleg OUZD)

Inserirajte v „Soboto“

„Zvonček“ (list s podobami za mladino.) List je 38 let zabaval in učil mladino v naših domačih krajih in le redki so bili oni otroci, ki so ga prejemale za mejami ali celo v državah preko morja. Z vstopom v svoje 39. plodno leto pa si je zastavil novo idealno pa tudi težko izvedljivo nalogo, da postane obenem glasnik naše mladine v sosednjih državah in izseljeniške mladine v Franciji, Belgiji, Ameriki, Argentini itd.

Idealni sodelavci „Zvončka“ ne bodo zmogli vseh finančnih sredstev za pošiljanje lista našim malčkom v tako oddaljene kraje. Zato list vljudno naproša naše malčke, starše, premožnejše ljudi: „Mal položi dar deci na oltar!“ Gorenjci posebno pa Kranjčani, koliko smo storili za našo mladino onkraj meja? Naša dolžnost je, da preskrbimo vsaj stolim Slovenčkom list, ki ga bodo lahko brali v domačem jeziku! Pa tudi naše šole naj zbirajo za naročnino in pošiljajo uredništvu „Zvončka“ v Ljubljano s prošnjo, naj se list pošilja v naše Primorje. Nekaj takih zbirk so naše šole že odposlale, slede naj temu svetlemu zgledu tudi druge. Dokažimo z dejanji, da mislimo na rojake onkraj meja! Toda oni, ki ste premožnejši, ne bodite zadnji!

„Nova Evropa“ (Zagreb) prinaša v najnovejši marčni številki sledeče članke: „Naša politika“, „Svetozar Marković in predvojna Srbija“, „Jovan Skerlić in Vojvodina“, „Pariški razgovori z A. Gide-om“, „Kako sem vodil preiskavo o sarajevskem atentatu“ od Pfeffera in druge. Revijo zaključuje Polemika in Beleške, tiskana je v cirilici in latinici.